

Til lovforslag nr. L 104, L 105 og L 106. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 10. december 1992

Betænkning

over

I. Forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion

II. Forslag til lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser

(For perioden 1. januar 1993 til 31. december 1995)

III. Forslag til lov om skolepraktik i erhvervsuddannelserne

Udvalget har behandlet lovforslagene i en række møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Som bilag til betænkningen er optrykt aftale om praktikpladser af 20. november 1992 mellem Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Socialistisk Folkeparti, CentrumDemokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdsgivernes Elevrefusion,
Byggeriets Arbejdsgivere,
Dansk VVS Installatør Forening,
Dansk Industri,
ELFO,
Entreprenørforeningen,
Erik Gaardhøje, Esbjerg Kommune, Thor-
kild Bork Hansen, Skærbæk Kommune og
Ebbe Marqvardsen, Juelsminde Kommune.
Hjørring Tekniske Skole,
Håndværksrådet,
Kommunernes Landsforening,
SALA, Sammenslutningen af Landbrugets Ar-
bejdsgiverforeninger og
Snedkerfagets Fællesudvalg.

Der er af undervisnings- og forskningsmini-
steren stillet ændringsforslag til det under I an-

førte lovforslag, hvorom henvises til de ledsa-
gende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Fremskridtspartiets medlem) det under I anførte lovforslag til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag og de under II og III anførte lovforslag til *vedtagelse uændret*.

Flertallet har drøftet det i bemærkningerne til lovforslag L 106, s. 4, sp. 2, nævnte spørgs-
mål vedrørende elevlønningerne. Flertallet er generelt enige om, at en tilskudsordning ikke selvstændigt bør påvirke udviklingen i elevlønningerne.

Et *mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller de under I, II og III anførte lovforslag til *forkastelse* ved 3. behandling.

Mindretallet kan ikke være med til denne fordyrende omlægning af betaling for lære- og praktikpladserne. Med disse lovforslag er man med til at lægge en ekstra skat på det erhvervs-
liv, der har så hårdt brug for lempelser til gavn for produktionen. Kun ved en øget produktion er der kræfter og råd til at tage nye elever ind. Kun ved forenklinger for erhvervslivet vil der naturligt blive ønske om og brug for at uddanne og oplære den nye generation. Tvangsmæssige kunstindgreb leder tanken hen på den so-

cialistiske planøkonomi, der faldt længere østpå.

Stop al form for tvang og tilskud. Ved at ansætte efter behov opnås gennem den frie markedsøkonomi tilbud om lære- og praktikpladser til glæde for en generation, der kan beholde sin selvrespekt.

Ændringsforslag

til

I. Forslag til lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion

Af *undervisnings- og forskningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af FP):

Til § 3

1) I *stk. 1, 1. pkt.*, ændres »12« til: »14«.

2) I *stk. 1, 2. pkt.*, ændres »Dansk Arbejdsgiverforening og Landsorganisationen i Danmark hver 4« til: »Dansk Arbejdsgiverforening 4, Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger 1, Landsorganisationen i Danmark 5«.

Til § 10

3) I *stk. 2* ændres »modtager« til: »ansætter«.

Til § 16

4) *Stk. 1, 1. pkt.*, affattes således:

»Arbejdsgivernes Elevrefusion yder tilskud til de i § 2, stk. 1, nævnte arbejdsgivere for ansættelse af elever, der i perioden fra den 1. juli 1992 til den 31. december 1995 er begyndt praktikuddannelse hos arbejdsgiveren på grundlag af en skriftlig aftale om at gennemføre en uddannelse.«

5) I *stk. 4* udgår *2. pkt.*

Til § 20

6) I *stk. 3* ændres datoen »1. august« til: »1. juli«.

Til § 22

7) I *stk. 1, 1. pkt.*, udgår »undervisningsudgifter efter lov om tilvejebringelse af lære- og praktikpladser samt«.

Ny paragraf

8) I *kapitel 7* indsættes efter § 22 som ny paragraf:

»§ 01. Uanset bestemmelserne i § 20, § 21, stk. 1, og § 33, stk. 2, kan undervisnings- og forskningsministeren efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion fastsætte særlige regler om beregning og indbetaling af bidrag for enkelte arbejdsgivere eller grupper af arbejdsgivere.«

Ny paragraf

9) I *kapitel 8* indsættes efter § 30 som ny paragraf:

»§ 02. I lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension, jf. lovbekendtgørelse nr. 693 af 6. august 1992, foretages følgende ændringer:

1. § 17 a, *stk. 1*, affattes således:

»Som kompensation for arbejdsgivernes bidrag til Arbejdsmarkedets Tillægspension ydes et beløb til arbejdsgivere, der er registreret efter merværdiafgiftsloven (momsloven) eller lov om afgift af lønsum m.v. Der ydes ikke kompensation til offentlige arbejdsgivere.«

2. I § 17 a, *stk. 2*, indsættes efter 2. pkt. som nyt punktum:

»Beløb under 25 kr. udbetales ikke.«

3. I § 28, *stk. 1, litra d*, indsættes efter »beregning«: »og udbetaling«.

Til § 31

10) I *stk. 2* indsættes efter »jf. dog«: »§ 03 og«.

Ny paragraf

11) Efter § 31 indsættes som ny paragraf:

»§ 03. I bidrag efter § 18, stk. 2, ydes til private arbejdsgivere et fradrag for elever, der har påbegyndt praktikuddannelse inden den 1. juli 1992 efter reglerne i § 12, stk. 3-5, jf. § 2, i lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion, jf. lovbe-

kendtgørelse nr. 169 af 12. marts 1992. Fradrag ydes ikke, hvis arbejdsgiveren er berettiget til et tilskud for eleven efter lovens § 16.«

Bemærkninger

Til nr. 1 og 2

Det foreslås, at bestyrelsen udvides med 2 medlemmer, 1 fra Sammenslutningen af Landbrugets Arbejdsgiverforeninger, SALA, og 1 fra Landsorganisationen i Danmark, LO.

Til nr. 3

Ved ændringsforslaget bringes lovtæksten i overensstemmelse med lov om skolepraktik i erhvervsuddannelserne.

Til nr. 4

I § 16, stk. 1, bestemmes det, at der ydes tilskud for elever, der ansættes i perioden 1. august 1992 til 31. december 1995. Det foreslås, at datoen 1. august 1992 ændres til den 1. juli 1992. Baggrunden er, at det findes rimeligt under tilskudsordningen at inddrage de uddannelsesaftaler, der er trådt i kraft umiddelbart efter sommerferien. Dette tidspunkt kan ikke angives nøjagtigt, men det vil i mange tilfælde være faldet i løbet af juli måned.

Samtidig foreslås en anden mindre udvidelse af tilskudsordningen, idet det foreslås præciseret, at det er tidspunktet for tiltrædelsen af et uddannelsesforhold, der er afgørende i relation til den ovenfor nævnte dato den 1. juli 1992.

Herved sikres det, at uddannelsesaftaler, der er indgået før den 1. juli 1992 med tiltrædelse den 1. juli 1992 eller senere, ligeledes berettiger til tilskud.

Når tilskudsordningen udløber den 31. december 1995, vil der med den foreslåede ændring heller ikke kunne opstå tvivl om, at aftaler om ansættelse, der er indgået i 1995 kun kan udløse tilskud, hvis eleven er tiltrådt i virksomheden inden den 1. januar 1996.

Ændringsforslaget har ikke økonomiske konsekvenser, da det yderligere antal aftaler, der ved ændringen kan blive tilskudsberettigede fra lovens ikrafttræden, er indgået i beregningerne af lovforslagets økonomiske konsekvenser.

Til nr. 5

Bestemmelsen foreslås ophævet for at skabe ligestilling med øvrige videregående uddannelser. Lønnet praktik forekommer i øvrigt sjældent i forbindelse med uddannelser på universiteter, universitetscentre og på Danmarks Tekniske Højskole.

Til nr. 6

Ændringen er en konsekvens af rettelsen i ændringsforslag nr. 4.

Til nr. 7

Der er tale om en teknisk rettelse.

Til nr. 8

Ændringsforslaget stilles for at sikre en hjemmel til efter indstilling fra bestyrelsen for Arbejdsgivernes Elevrefusion at fastsætte særegne om den tekniske fremgangsmåde vedrørende bidragenes beregning og indbetaling for enkelte arbejdsgivere eller grupper af arbejdsgivere.

Da det som følge af udvidelsen af arbejdsgiverkredsen til også at omfatte de offentlige arbejdsgivere bliver nødvendigt at ændre de tekniske systemer i AER, findes det hensigtsmæssigt at sikre, at der efter bestyrelsens indstilling kan udarbejdes særlige regler.

Der vil ikke blive fastsat regler, der påfører AER administrationsomkostninger i større omfang.

Til nr. 9

ATP-lovens § 17 a omhandler den særlige kompensationsordning for arbejdsgivernes ATP-bidrag, som blev indført samtidig med indførelsen af arbejdsmarkedsbidraget den 1. januar 1988. Kompensationsbeløbet udbetales i dag til arbejdsgivere, der er omfattet af AER-loven, dvs. private arbejdsgivere, som samtidig er moms- eller lønsumsafgiftspligtige.

Ændringsforslaget er en konsekvens af, at arbejdsgiverkredsen i AER-loven ændres, således at man ikke længere kan bruge denne lovs afgrænsning af private arbejdsgivere.

Det foreslås i stedet, at man direkte i ATP-loven skriver, at private arbejdsgivere er berettigede til kompensationen stadig forudsat, at

de er moms- eller lønsumsafgiftspligtige. Med hensyn til afgrænsningen mellem offentlige og private arbejdsgivere vil man herefter skulle henholde sig til de almindelige retningslinjer herfor, herunder navnlig om de pågældende er omfattet af forvaltningsloven, offentlighedsloven, ombudsmandsloven m.fl. Som udgangspunkt vil man i den forbindelse kunne holde sig til Told- og Skattestyrelsens oplysninger om, hvem der er registreret som henholdsvis offentlige og private arbejdsgivere, således at offentlige arbejdsgivere ikke får udbetalt kompensation.

Private arbejdsgivere, der ikke er moms- eller lønsumsafgiftsregistrerede, vil fortsat ikke være berettigede til kompensation.

Som en konsekvens af ændringsforslaget vil der kunne blive tale om at yde kompensation til private institutioner, som ikke hidtil har været berettiget hertil. Det drejer sig om institutioner, der har været ligestillet med offentlige institutioner efter AER-loven, når institutionens driftsudgifter dækkes af offentlige tilskud med mindst 50 pct.

Disse halvoffentlige institutioner er ikke omfattet af afgiftspligten efter lønsumsafgiftsloven og er kun i begrænset omfang omfattet af afgiftspligten efter momsloven. De momspligtige institutioner, der kan blive berørt af den foreslåede ændring, er f.eks. idrætsforeninger, beboerforeninger, private teatre og landsdelsorkestre, i det omfang de har været overvejen- de offentligt finansierede.

Det ville være forbundet med uforholdsmæssigt store administrative omkostninger at opbygge et register over sådanne halvoffentlige institutioner alene med henblik på at sikre en fuldstændig uændret videreførelse af den hidtidige AER-afgrænsning. Hertil kommer, at de pågældende private arbejdsgivere over for ATP vil mangle enhver tilskyndelse til at give sig til kende.

Arbejdsgivere, der hidtil har været afskåret fra kompensationsordningen i kraft af henvisningen til AER-loven, men som dog er registreret i henhold til afgiftspligten efter lønsumsafgiftsloven eller momsloven, udgjorde

for april kvartal 1992 ca. 800 virksomheder med en samlet ATP-indbetaling på ca. 7,5 mio. kr. På dette grundlag kan de økonomiske konsekvenser af ændringsforslaget anslås til 15 mio. kr. pr. år. Beløbet bliver imidlertid mindre, fordi tilskuddet som regel afhænger af virksomhedens underskud eller lignende, og virksomhedens økonomi bliver forbedret som følge af kompensationsbeløbet.

Det foreslås af administrative grunde, at beløb under 25 kr. ikke udbetales.

Det foreslås, at ATP's ankenævn, som i dag tager stilling til beregningen af kompensationsbeløbet, tillige gives kompetence til at afgøre, om en arbejdsgiver er berettiget hertil.

Til nr. 10 og 11

Med henblik på at begrænse virkningen for de arbejdsgivere, der før den 1. juli 1992 har antaget elever, og som derfor ikke kan oppebære tilskud, foreslås det, at det nuværende lovbestemte fradrag i arbejdsgiverbidraget på 6.000 kr. årligt pr. elev bevares for de private arbejdsgivere, dvs. de arbejdsgivere, der hidtil har været omfattet af lov om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Omkostningerne ved at bibeholde modregningen på 6.000 kr. pr. elev i den private sektor vil ifølge AER være:

1993: 165 mio. kr.

1994: 95 mio. kr.

1995: 45 mio. kr.

1996: 5 mio. kr.

I disse beløb er taget højde for, at en del af arbejdsgiverne ikke kan udnytte det fulde modregningsbeløb på 6.000 kr.

Undervisnings- og Forskningsministeriet finder, at AER's udgiftsskøn er i overkant.

Merudgiften ved at bevare 6.000 kr.-fradraget for disse elever skønnes ikke at påvirke arbejdsgiverbidragets størrelse i 1993. Bidraget er for 1993 sat til 1.500 kr. pr. ansat.

Fradraget ydes efter reglerne i den hidtil gældende bekendtgørelse om Arbejdsgivernes Elevrefusion, nr. 49 af 23. januar 1992 om Arbejdsgivernes Elevrefusion.

Poul Andersen (S) Helle Degn (S) Jytte Hilden (S) Frank Jensen (S)

Else Marie Mortensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Hanne Thanning Jacobsen (SF)

Ebba Strange (SF) Jette Pors (CD) nfm. Eva Møller (KF) Jens Jørgensen (S)

Pia Christmas-Møller (KF) Anders Mølgaard (V) Hanne Severinsen (V) fmd.

Køpke Christensen (FP) Ole Vig Jensen (RV) Lysholm Christensen (KRF)

Undervisningsministeriet
20. november 1992

Bilag 1

Aftale om praktikpladser mellem Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti, Venstre, Socialistisk Folkeparti, Centrum-Demokraterne, Det Radikale Venstre og Kristeligt Folkeparti.

Regeringens 3 lovforslag (lov om AER, lov om skolepraktik og lov om ændring af lov om erhvervsuddannelser) gennemføres med flg. ændringer:

1) Alt gøres tidsbegrænset for en 3-årig periode frem til udgangen af 1995. Dette gælder for AER-lovens vedkommende dog kun tilskudsordningen. Dette indebærer, at tilskudsordningen, lov om skolepraktik og ændringen af godkendelsesbestemmelserne i erhvervsuddannelsesloven bortfalder med udgangen af 1995. (Lov om lære- og praktikpladser ophæves naturligvis med ikrafttrædelsen af lov om skolepraktik.)

2) Tilskudsordningen ændres således:

Til elever, der ansættes med uddannelsesaftale i perioden 1. august 1992 - 31. december 1993 gives et årligt tilskud på 20.000 kr. i 1993 og 16.000 kr. i hvert af de følgende år. Til elever ansat i perioden 1. januar 1994 - 31. december 1995 gives et tilskud på 16.000 pr. år. i hele uddannelsesaftalens løbetid. Tilskuddenes størrelse fastsættes i AER-loven.

I lyset af udviklingen i antallet af elevpladser i forhold til de forudsatte måltal kan tilskuddenes størrelse tages op til forhandling i forbindelse med forhandlingerne

om de årlige finanslove mod kompenserende ændringer i bidragets størrelse.

Arbejdsgiverbidraget fastsættes til 1.500 kr. pr. fuldtidsansat i 1993. For de følgende år fastsættes bidraget på finansloven, således at ordningen er selvfinansierende.

- 3) Bestemmelserne om skoleydelse fjernes fra erhvervsuddannelsesloven.
- 4) Bestemmelserne om skoleydelse fjernes fra skolepraktikloven.
- 5) Taxameteret til skolepraktik fastsættes til i gennemsnit 75% af det nuværende taxameter i 1993, men kan i øvrigt tages op til forhandling i forbindelse med finanslovene for de følgende år.
- 6) Taxametertilskuddene til handelsskolernes uddannelser (EU, HHX m.v.) øges med 50 mio. kr.
- 7) De samlede offentlige nettomerudgifter til tilskudsordningen og de øvrige elementer i lovpakken bliver 0 mio. kr. i 1993 og skønnes at blive 200 mio. kr. - 250 mio. kr. i de to følgende år.

Lovpakken er gjort udgiftsneutral for det offentlige i 1993 gennem inddragelse af AER's opsparing, som skønnes at være mindst 250 mio. kr.

Tilskudsordningen omfatter også kommende erhvervsgrunduddannelser.

Regeringens lovforslag om erhvervsgrunduddannelser fremsættes samtidig med lovpakken og færdigbehandles snarest muligt. Forligspartierne er ikke forpligtet på den konkrete udformning af udkastet.

Bilag til aftale om praktikpladser*Undervisningsministeriet*

AER's økonomi efter det samlede LOP-initiativ.

Mio. kr. (1993 P/L-niveau)	1993
<i>Udgifter:</i>	
LOP tilskud i alt	1.710
LOP lønrefusion i alt	990
Befordring, mobilitet m.v.	80
PKU	280
AER's administration	40
Udgifter i alt	3.100
<i>Indtægter:</i>	
Bidrag i alt	2.500
Statsandel af lønrefusion	430
Træk på opsparing i AER	170
Bidragssats (kr.)	1.500
Tilskud pr. elev (kr.)	20.000

Udgifter og indtægter i 1994 og 1995 vil afhænge af antallet af nye elevaftaler, størrelsen af bidraget og evt. ændringer i tilskudssatsen.

Undervisningsministeriet

Økonomiske konsekvenser for det offentlige af det samlede LOP-initiativ.

Mio. kr. (1993 P/L-niveau)	Merudgifter 1993
EU-skoler (staten)	220
- undervisn. ekstra elevbestand	120
- formidling af praktikpladser	50
- forhøjelse af visse takster på de merkantile uddannelser	50
EGU i alt (kommuner)	100
- skoleydelse	40
- undervisning	60
AER-lønrefusion (staten) (udgangsniveau 730 mio. kr.)	-300
LOP-værter (i stat og komm.)	-670
- AER-tilskud	-550
- lønrefusion under skoleophold	-120
AER-bidrag (off. arbejdsgiv.)	1.000
Offentlige merudgifter i alt	350
Substitution	-350
Offentlige nettoudgifter i alt	0

Udgifterne i 1994 og 1995 vil afhænge af antallet af nye elevaftaler, størrelsen af bidraget og evt. ændringer i tilskudssatsen.